

AL MESTRE DEMON (LLORENÇ TORRES NIN), PIONER DE LA MÚSICA DE JAZZ A ESPANYA

Antoni Tudurí

Secció de

Genealogia de

l'Ateneu de Maó



Ara que ni Gabriel Marquès Orfila (*en Biel es xurron*) ni Joan Abril Petrus (*en Nito es curro*) ja no són entre noltros, puc rallar d'un fet no gaire freqüent as Cau i que no era altre que certes nits d'hivern, amb pluja i tramuntana, quan la poca parròquia habitual havia abandonat la cova de Cala Corb, es donava un fet extraordinari, que no era altre de que *es curro*, en vés d'abandonar el tabalet on seia, com aquell que no vol la cosa, es posava a acompanyar amb la seva guitarra a algun que altre *perdulari* prou inspirat i, miraculosament, la vetllada s'anava allargant fins a altes hores, repassant boleros, havaneres, tangos, valsets i altres cançons antigues amb un sentiment nostàlgic fora mida.

Aquesta recordança ha brollat a causa d'un article escrit per un dels més destacats periodistes i crítics musicals de la Barcelona dels anys d'entre guerres -Sebastià Gasch- article obituari publicat al diari «ABC» de Madrid l'any 1967 i dedicat a la memòria del Mestre Demon.

Entre d'altres coses, Gasch diu: «[En el cafè Catalán de la Rambla de Santa Mònica]... de madrugada, cuando solo quedaban los parroquianos fieles, Demon se ponía al piano y tocaba para ellos canciones de mar y de alcohol, que acababa de escuchar de los labios de marinos sue-



cos, de marinos holandeses, con los rostros empapados de sol y en los ojos todas las nostalgias. (...) Muchas obras del maestro Demon se hicieron famosas y entre sus notas quedó fuertemente apriionado el aire de la Barcelona de la primera trasguerra. Incluso hubo una que Josephine Baker incorporó a su repertorio. Demon era uno de los decanos del jazz barcelonés. La orquesta que él fundó, la Demon's Jazz fue el primer conjunto que dio poderoso impulso a los nuevos ritmos en Barcelona». No solament la Baker va incorporar una obra del mestre Demon, també Carlos Gardel cantava un tango musicat per Demon: «Por un cariño», i tantes altres músiques...

Quan vaig arribar a Barcelona l'any 1961, recordo haver sentit rallar d'aquest

músic menorquí que, pel que semblava, havia estat molt conegut al món musical del cap i casal de Catalunya. Val a dir que cada vegada em costa més esforç escriure damunt personatges menorquins en perill d'oblit popular, però he provat d'esbrinar detalls de la seva biografia i, com ja és habitual, he tingut de seguir el camí invers; és a dir, començar cercant la seva defunció a Barcelona, veure on i quan va néixer i fer camí cap amunt. Per cert, localitzar el seu naixement no ha estat possible, de moment. Fa més de dos mesos que estem esperant dades del Registre Civil de Maó i des de Barcelona no es poden fer milacres. Ja es sap que «*las cosas de palacio van despacio*». Que hi farem! No obstant, els arxius del Registre Municipal de Maó ens han ajudat a quadrar dades de la branca Nin. D'aquests documents es dedueix que Mestre Demon, com es coneixia a Llorenç Torres Nin, havia nascut a Sant Lluís el dia 15/07/1887 i que va morir, el dia 22/12/1964, als 78 anys d'edat. Era fill de Vicenç Torres (probablement d'origen eivissenc i habitant des Castell, però sense cap garantia) i de Catalina Nin Gomila, dels que no hem pogut trobar l'acta de casament i, per tant, no podem confirmar amb total seguretat els orígens paternals, però sí els materns: els avis per part de mare eren Llorenç Nin Quintana, de Maó - encara que d'origen ciutadellenc- de 23 anys, i Catalina Gomila Mercaçal, de Sant Lluís, de 24 anys, casats a Maó en data 13/10/1863.

I, qui era aquest home? Simplement, va ser un destacat pianista, arribat a Barcelona no es sap exactament quant i que

va ser un dels músics més coneguts i celebrats de l'època, ànima de la vida nocturna barcelonina al llarg de més de 50 anys, en temps de monarquia borbònica, dictadura *primorriveriana*, república, guerra civil i dictadura franquista. Tot ho va veure, viure i patir amb la batuta a la mà, la ploma sobre el pentagrama i les mans damunt el teclat del piano. A l'article que he citat més amunt, es pot llegir: «*Por encima de todo Demon era hombre de grandes amistades, de sinceras amistades. Sus abrazos eran legendarios y legendario era su entusiasmo, un entusiasmo comunicativo y su optimismo un optimismo a prueba de bombas, y su inquietud, una inquietud perpetuamente renovada*». Polit i emotiu, molt polit i molt emotiu.

Un altre detall anecdòtic és que Francesc Sanuy, forneller d'adopció, que va ser director general de les Fires de Mostres de Barcelona i de Madrid, a més de conseller de Comerç i Turisme de la Generalitat de Catalunya, a les seves recentment publicades memòries diu, textualment, referint-se a un viatge comercial a Nigèria a l'any 1964: «...I als animadíssims locals del port d'Apapa (Lagos), on venien com a discos autòctons els *high life* del Mestre Demon Jazz de Barcelona». Ves per on, un santlluier el feien passar per músic africà!

Pel que fa als *bots* entre ell i Pilar Alonso, la cupletista, són només 10, mentre que amb Antoni Guasch són 13, amb un servidor, són 19 i amb Rafael Aedo, són 20.

La secció de Genealogia de l'Ateneu de Maó desitja un bon Nadal a tots els lectors.